

118.

1012

1858.

Gesti = ma rahwa

Kalender

ehk

Läht = ramat

1858

aasta peäle, pärrast meie

Issanda Jesusse Kristusse sündimist.

Sel aastal on 365 päwa.

Talliinas,

trükkitud Gresseli kirjadega.

Märkide selletamine.

- Noor = ku.
 Esimene werend.
 Täis = ku.
 Wiimne werend.

p. pärrast.

p. l. pärrast lõunat.

e. l. enne lõunat.

P. Pühha.

Der Druck dieses nur in den Ostseegouvernements abzusehenden Kalenders wird unter der Bedingung gestattet, daß nach Beendigung desselben der Abgetheilten Censur in Dorpat die vorschriftmäßige Anzahl Exemplare zugestellt werde.

Dorpat, den 19. September 1857.

Abgetheilter Censor de la Croix.

(L. S.) No. 100.

Pärrast meie kallil Issanda Jesusse Kris-	
tusse sündimist on tännawo aasta	1858
Pärrast mailma lomist	5807
Pärrast Tallinna üleseehitamist	639
Pärrast Lutteruse õige usso üles-	
wõtmist	341
Pärrast wanna katko	201
Pärrast sedda, kui wäggi Branburgi läks	180
Pärrast sedda, kui Toompä põllend	174
Pärrast sure nälja hakkatust	163
Pärrast teist katko	148
Pärrast meie sure armolise Keisri Herra	
Aleksander Nikolajewitsi	
sündimist	39
Pärrast sedda, kui ta hakkas wallitsema	3

Jõulo = ja Wastla = päwa wahhel on:
 5 nädalat 6 päwa.

Kristusse ümberleikamist. Luf. 2, 21.

1 Kesknäd.	Neäri P.	Alta Jummal!
2 Neljap.	Abel, Set	● 7, 11' p.l.
3 Nede	Enok	Lumme =
4 Laup.	Metusala	faddo ja

Jofep pöggeneb Egiptuse male. Matt. 2, 13.

5 Pühhap.	P. p. Neäri	wähhä
6 Esmasp.	3 Runninga P.	külma.
7 Teisip.	Julianus	Külm
8 Kesknäd.	Erart	lähheb
9 Neljap.	Beatus	kangemaks
10 Nede	Paawli pääw	● 6, 37' e.l.
11 Laup.	Erwain	ja

Jesús 12 aastat wanna. Luf. 2, 41.

12 Pühhap.	1 P. p. 3 R. P.	ilmad
13 Esmasp.	Hilarius	on
14 Teisip.	Robert	felged.
15 Kesknäd.	Dirik	Lummesao =
16 Neljap.	Risbert	☉ 10, 50' p.l.
17 Nede	Tönnise pääw	fed

18 Laup.	Alfel	ja
----------	-------	----

Wina = mäest. Matt. 20, 1.

19 Pühhap.	9 P. e. R. üll. P.	kaunid
20 Esmasp.	Waab. Seb.	
21 Teisip.	Neto	külmad
22 Kesknäd.	Madlena	ilmad.
23 Neljap.	Lotta	
24 Nede	Timoteus	☉ 10, 55' e.l.
25 Laup.	Paawli ümb.	Laulne

Külwi = mehhest. Luf. 8, 4.

26 Pühhap.	8 P. e. R. üll. P.	ilm
27 Esmasp.	Krisostom	
28 Teisip.	Karel	ja
29 Kesknäd.	Samuel	kange
30 Neljap.	Adelgund	
31 Nede	Aln	tuisk.

12mal selle ku päwal tõuseb päike kello pool 9, ja lähheb loja kello pool 4. Pääw on pikk 7 tundi, ja ö 17 tundi.

1 Laup. | Pirit | 11,51'e.l.

Pimmedast tee äres. Luf. 18, 31.

2 Pühhap.	Paasto P. Kūūnla pääw	
3 Esmasp.	Hanna	Heitlikud,
4 Teisip.	Wastla pääw	tuulsed
5 Kesknäd.	Tuhka pääw	ja
6 Neljap.	Lora	külmad
7 Rede	Rikart	päwad.
8 Laup.	Salomon	2,37'p.l.

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1.

9 Pühhap.	1 P. Paastus	
10 Esmasp.	Kolastika	Pehme
11 Teisip.	Edo	külm.
12 Kesknäd.	Palwe pääw	
13 Neljap.	Elwine	Selle
14 Rede	Walentin	järrele
15 Laup.	Wauština	11,44'e.l.

Ku = warjutamine

Kananee naesest. Matt. 15, 21.

16 Pühhap.	2 P. Paastus	kange
17 Esmasp.	Konstantia	külm
18 Teisip.	Konfordia	ja
19 Kesknäd.	Sim. Apost.	wahhest
20 Neljap.	Egarius	
21 Rede	Esaia	lumme=
22 Laup.	Petri pääw	faddo.

Kristus aiab kurratid wälja. Luf. 11, 14.

23 Pühhap.	3 P. Paastus	7,50'e.l.
24 Esmasp.	Maddise pääw	
25 Teisip.	Wiktorius	Tuulne
26 Kesknäd.	Nestor	ilm.
27 Neljap.	Leander	
28 Rede	Iustus	

16mal selle ku päwal tõuseb päike kello 7, lähheb loja kello 5. Pääw on 10, õ 14 tundi pikk.

1 Laup.	Albinus	
5000 meest sõdetakse. Joann. 6, 1.		
2 Pühhap.	4 P. Paastus	Külmad
3 Esmasp.	Kadde	● 1, 51' e.l.
Päwa = warjutamine		
4 Teisip.	Adrian	ja
5 Keisnäd.	Angelus	tuisofed
6 Neljap.	Kotwrid	ilmad.
7 Rede	Perpetua	
8 Laup.	Põri pääw	Siis

Jesús kiwwidega wiisatud. Joann. 8, 46.		
9 Pühhap.	5 P. Paastus	● 9, 21' p.l.
10 Esmasp.	Mikeus	tullewad
11 Teisip.	Konstantin	kallid
12 Keisnäd.	Arefor	
13 Neljap.	Ernst	sojad
14 Rede	Sakarius	kewwadi =
15 Laup.	Matilde	fed

† Kristusse fiske = sõitmisest. Matt. 21, 1.
 16 Pühhap. **6 P. Paastus** | päwad.

17 Esmasp.	Truta	☉ 1, 46' e.l.
18 Teisip.	Kabriel	
19 Keisnäd.	Josep	Umbfed
20 Neljap.	Suur Neljap.	ja
21 Rede	Suur Rede	külmad
22 Laup.	Rawael	päwad.

Kristusse ülestõusmisest. Mark. 16, 1.		
23 Pühhap.	Ülestõusm. P.	
24 Esmasp.	2 Pühha	
25 Teisip.	3 Pühha	☉ 3, 22' e.l.
Paas. Mar. p.		
26 Keisnäd.	Manuel	Wähhe
27 Neljap.	Kustaw	külma
28 Rede	Kideon	ja
29 Laup.	Kido	tuult.

Kinnipandud uksest. Joann. 20, 19.
 30 Pühhap. **1 P. p. üll. P.**
 31 Esmasp. Tetlaus

Smal selle ku päwal tõuseb päike kello 6, läh-
 heb loja kello 6. Päaw on 12, ja ö 12 tundi pitk.

1 Teisip.	Karjalask. p.	● 0,54' p.l.
2 Kesknäd.	Pauline	Luisosed
3 Neljap.	Berdinand	ja
4 Rede	Ambrosius	wihmased
5 Laup.	Matšin	ilmad.

Heast karjatsest. Joann. 10, 12.

6 Pühhap.	2 P. p. üll. P.	Wahhest
7 Esmasp.	Aron	wihma
8 Teisip.	Liborius	④ 4,5' e. l.
9 Kesknäd.	Pogislaus	ja
10 Neljap.	Esekiel	wahhest
11 Rede	Leo	tuult.
12 Laup.	Julius	

Ürrikese aia parrast. Joann. 16, 16.

13 Pühhap.	3 P. p. üll. P.	Kuiwad
14 Esmasp.	Künni pääw	felged
15 Teisip.	Olimpia	⑤ 4,35' p.l.
16 Kesknäd.	Karisius	ilmad.
17 Neljap.	Rudolw	

18 Rede	Walerian	Seitlikud
19 Laup.	Timon	ilmad,

Kristusse ärraminneisest. Joann. 16, 5.

20 Pühhap.	4 P. p. üll. P.	päwa
21 Esmasp.	Abdolaris	paiste
22 Teisip.	Rajus	ning
23 Kesknäd.	Jürri pääw	⑥ 8,19' p.l.
24 Neljap.	Albert	
25 Rede	Markuse p.	wihma.
26 Laup.	Esekiel	

Digest pallumise. Joann. 16, 23.

27 Pühhap.	5 P. p. üll. P.	Kange
28 Esmasp.	Witalis	tuul.
29 Teisip.	Reimund	
30 Kesknäd.	Erast	● 9,27' p.l.

12mal selle ku päwal tõuseb päike kello pool 5, ja lähheb loja kello pool 8. Pääw on pikk 15, ja ö 9 tundi.

1Neljap.	Taewamin. p. (Suur+ p.)	
	Wolbri pääw	
2Nede	Sigismund	Kännad
3Laup.	† Leidmine	sojad

Rõmustajast Waimust. Joann. 15, 26.

4Pühhap.	6 P. p. üll. P.	päwad.
5Esmasp.	Kottard	
6Teisip.	Susanna	Külmad
7Reknäd.	Ulrika	11,59'e.l.
8Neljap.	Laas	ja
9Nede	Niggulas	niisked
10Laup.	Kordian	ilmad.

Pühhaft Waimust. Joann. 14, 23.

11Pühhap.	Nelli Pühhi	
12Esmasp.	2 Pühha	Sojad
13Teisip.	Serwatus	wihmased
14Reknäd.	Kristjaan	päwad,
15Neljap.	Sohwi	7,44'e.l.
16Nede	Peregrinus	wahhest
17Laup.	Anton	fa

Jesús ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

18Pühhap.	3 aino Jum. P.	tuulfed.
19Esmasp.	Aggäus	
20Teisip.	Pil	Hea
21Reknäd.	Pontusine	kuu
22Neljap.	Mili	aeg.
23Nede	Desiderius	10,0'e.l.
24Laup.	Ester	

Rikkast mehhest. Luk. 16, 19.

25Pühhap.	1 P. p. 3 a. J. P.	
26Esmasp.	Eduard	Sojad
27Teisip.	Peet	ja
28Reknäd.	Willem	head
29Neljap.	Mart	ilmad.
30Nede	Wifand	4,25'e.l.
31Laup.	Petronella	

8mal selle ku päwal tõuseb päike kello pool 4, ja lähheb loja kello pool 9. Pääw on pitt 17, agga õ 7 tundi.

Surest õhto sõmaaiast. Luf. 14, 16.

1 Pühhap.	2 P. p. 3 a. J. P.	
2 Esmasp.	Martellus	Soe
3 Teisip.	Rasmus	ja
4 Keisnäd.	Tarius	mürrišta=
5 Neljap.	Poniwasius	9, 53' p.l.
6 Nede	Artemius	mised.
7 Laup.	Eufretsia	

Kaddunud lambast. Luf. 15, 1.

8 Pühhap.	3 P. p. 3 a. J. P.	
9 Esmasp.	Pitkem pääw	Heitlikud
10 Teisip.	Blawius	päwad.
11 Keisnäd.	Barnabas	
12 Neljap.	Pasilides	Külma
13 Nede	Tobias	10, 52' p.l.
14 Laup.	Valerius	tuult

Olge armolised. Luf. 6, 36.

15 Pühhap.	4 P. p. 3 a. J. P.	Widi p.
16 Esmasp.	Justina	ja
17 Teisip.	Nikander	wihmaga

18 Keisnäd.	Homerus	segga=
19 Neljap.	Kerwasius	mine.
20 Nede	Wlorentin	
21 Laup.	Rael	8, 23' p.l.

Rohkest lallasagist. Luf. 5, 1.

22 Pühhap.	5 P. p. 3 a. J. P.	Siis
23 Esmasp.	Basilius	tulleswad
24 Teisip.	Jani pääw	wägga
25 Keisnäd.	Webronia	sojad
26 Neljap.	Jeremias	ilmad.
27 Nede	Ladislauß	Soe lähhab
28 Laup.	Josua	11, 3' e.l.

Wariseride õigusest. Matt. 5, 20.

29 Pühhap.	6 P. p. 3 a. J. P.	weel
	Peetr. Pawl. p.	
30 Esmasp.	Pilla	suremaks.

9mal selle ku päwal tõuseb päike 3 werendit pärrast kello 2, ja lähheb loja üks werend pärrast kello 9. Pääw on pitk 18 ja üks pool tundi, agga õ 5 ja üks pool tundi.

1 Teisip.	Leobald	
2 Kesknäd.	Heina Mar. p.	Mürrista-
3 Neljap.	Kornelius	mised.
4 Nede	Ulrik	
5 Laup.	Anselm	10, 18' e. l.

4000 meest sõdetakse. Mark. 8, 1.

6 Pühhap.	7 P. p. 3 a. J. P.	Wägga
7 Esmasp.	Demetrius	foe
8 Teisip.	Kilian	ilm.
9 Kesknäd.	Kirillus	
10 Neljap.	7 Wenda	Mürrista-
11 Nede	Eleonora	mine
12 Laup.	Hindrik	wihmaga.

Walle prohwetideft. Matt. 7, 15.

13 Pühhap.	8 P. p. 3 a. J. P.	1, 42' p. l.
	Marretapääw	
14 Esmasp.	Ponawent	
15 Teisip.	Alpost. jag.	Sojad
16 Kesknäd.	August	ja
17 Neljap.	Aleksius	kuiwad

18 Nede	Rosina	
19 Laup.	Widrika	ilmad.

Ulekohtusest maia = piddajast. Luk. 16, 1.

20 Pühhap.	9 P. p. 3 a. J. P.	
21 Esmasp.	Daniel	4, 0' e. l.
22 Teisip.	Mar. Mad.	Rahhe
23 Kesknäd.	Dskar	ja
24 Neljap.	Kristina	mürrista-
25 Nede	Jakobi pääw	mised.
26 Laup.	Anno	

Serusalemme ärrarikmised. Luk. 19, 41.

27 Pühhap.	10 P. p. 3 a. J. P.	6, 33' p. l.
28 Esmasp.	Plato	Kännad
29 Teisip.	Olowi pääw	sojad
30 Kesknäd.	Abdon	päwad.
31 Neljap.	Kristwrid	

12mal selle ku päwal tõuseb päike kello pool 4, ja lähheb loja kello pool 9. Pääw on pite 17, agga ö 7 tundi.

1 Rede	P eetri wang.	
2 Laup.	Hannibal	Alati

Wariserist ja tõlnerist. Luf. 18, 9.

3 Pühhap.	11 P. p. 3 a. J. P.	Kallis
4 Esmasp.	Domitius	☽ 1,21' e.l.
5 Teisip.	Dswald	suine
6 Keelkäd.	Eugenius	aeg.
7 Neljap.	Aline	
8 Rede	Kerhard	
9 Laup.	Romanus	Uddused

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31.

10 Pühhap.	12 P. p. 3 a. J. P. Lauritsep.	
11 Esmasp.	Herm	ilmad.
12 Teisip.	Klara	☼ 3,51' e.l.
13 Keelkäd.	Ello	Willud
14 Neljap.	Eusebius	ja
15 Rede	Huffi Mar. p.	tuulsed
16 Laup.	Isaak	päwad.

Preestrist ja lewitist. Luf. 10, 23.

17 Pühhap.	13 P. p. 3 a. J. P.	Seitlikud
------------	----------------------------	-----------

18 Esmasp.	Deno	ilmad.
19 Teisip.	Sebald	☾ 9,55' e.l.
20 Keelkäd.	Barnard	Soja
21 Neljap.	Rut	ja
22 Rede	Willibert	wihmase
23 Laup.	Sakeus	päwadega

Kümnest piddali = többiseft. Luf. 17, 11.

24 Pühhap.	14 P. p. 3 a. J. P. Bertli p.	
25 Esmasp.	Ludwig	seggatud.
26 Teisip.	Jrenäus	☉ 3,54' e.l.
27 Keelkäd.	Kebhard	
28 Neljap.	Augustin	
29 Rede	Joann. huff.	Sea
30 Laup.	Benjamin	ilm.

Mammonast. Matt. 6, 24.

31 Pühhap.	15 P. p. 3 a. J. P.	
------------	----------------------------	--

14mal selle ku päwal tõuseb päike 3 werendit pärrast kello 4, ja lähheb loja üks werend pärrast kello 7. Päaw on pitt 14 ja üks pool, agga õ 9 ja üks pool tundi.

1 Esmasp.	Elidius	
2 Teisip.	Lisa	6,55' p.l.
3 Keisnäd.	Reinard	Heitlikud
4 Neljap.	Kai	ilmad.
5 Rede	Moses	
6 Laup.	Magnus	Kaunis

Maini = liina surnust. Luk. 7, 11.

7 Pühhap.	16 P.p. 3a. J. P.	foe
8 Esmasp.	Mar. sündmin.	ilm.
9 Teisip.	Pruno	Tuulsed
10 Keisnäd.	Sostenes	4,59' p.l.
11 Neljap.	Pöri pääw	ja
12 Rede	Sirus	willud
13 Laup.	Amatus	ilmad.

Wee = többisest. Luk. 14, 1.

14 Pühhap.	17 P.p. 3a. J. P. ✕ üllend.	
15 Esmasp.	Nikodemus	Kuivad
16 Teisip.	Leontina	willud
17 Keisnäd.	Josepina	3,30' p.l.

18 Neljap.	Kottlob	ilmad.
19 Rede	Werner	
20 Laup.	Wausta	Heitlikud

Suremast käsust. Matt. 22, 34.

21 Pühhap.	18 P.p. 3a. J. P.	
	Wattense p.	
22 Esmasp.	Morits	päwad.
23 Teisip.	Dsea	
24 Keisnäd.	Joann. sam.	3,46' p.l.
25 Neljap.	Kleomas	
26 Rede	Harald	Wihma=
27 Laup.	Adolw	saddo

Alwatud innimesest. Matt. 9, 1.

28 Pühhap.	19 P.p. 3a. J. P.	
29 Esmasp.	Mihkli pääw	tulega.
30 Teisip.	Hironimus	

11mal selle ku päwal tõuseb päike kello 6, ja lähheb loja kello 6. Pääw on pikk 12, ja ö ka 12 tundi.

1 Kesknäd.	Wolmar	Külmad
2 Neljap.	Woldemar	Ⓓ 2, 21' p.l.
3 Nede	Jarius	sandid
4 Laup.	Brants	wihmased

Pulma rideft. Matt. 22, 1.

5 Pühhap.	20 P.p.3a.J.P.	Leifuse P.
6 Esmasp.	Luisa	päwad.
7 Teisip.	Malo	
8 Kesknäd.	Tomasia	Külmad
9 Neljap.	Tionisius	ööd.
10 Nede	Mai	Ⓔ 4, 58' e.l.
11 Laup.	Burfard	

Runningamehhe poiaft. Joann. 4, 47.

12 Pühhap.	21 P.p.3a.J.P.	Tuulne
13 Esmasp.	Teresia	ja
14 Teisip.	Kalikstus	wihmane
15 Kesknäd.	Heddo	aeg.
16 Neljap.	Kallus	Ⓔ 10, 12' p.l.
17 Nede	Leonhard	

18 Laup.	Lufase pääw	Head
----------	-------------	------

Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23.

19 Pühhap.	22 P.p.3a.J.P.	Lutteruse õige usfo illesw. P.
20 Esmasp.	Belisius	felged
21 Teisip.	Ursel	päwad.
22 Kesknäd.	Kel	
23 Neljap.	Sewerin	Seggane
24 Nede	Salome	Ⓓ 6, 27' e.l.
25 Laup.	Krispin	willo

Kohto = rahhast. Matt. 22, 15.

26 Pühhap.	23 P.p.3a.J.P.	ja
27 Esmasp.	Kapitolin	niiske
28 Teisip.	Simon Judas	ilm.
29 Kesknäd.	Engelbreht	
30 Neljap.	Abfalon	Uddume
31 Nede	Wolfgang	pääw.

16mal selle fu päwal tõuseb päike kello pool 8, ja lähheb loja kello pool 6. Pääw on pitk 9, ö 15 tundi.

1 Laup. | **Pühhade p.** | D 10, 21' e. l.

Jairi tütest. Matt. 9, 18.

2 Pühhap. | **24 P. p. 3a. J. P.** |
Singede pääw

3 Esmasp. | Kottlieb | Kuivad

4 Teisip. | Dt | ja

5 Kesknäd. | Blandina | külmad

6 Neljap. | Käsper | ilmad.

7 Nede | Baltser

8 Laup. | Klaas | ☉ 4, 4' p. l.

Hirmsast ärrakautamise = tööst. Matt. 24, 15.

9 Pühhap. | **25 P. p. 3a. J. P.** | Kõlmemad

10 Esmasp. | **Martin Lutter** | päwad

11 Teisip. | **Martin Piisk.** | hakkawad

12 Kesknäd. | Jonas | tulles

13 Neljap. | Arkadius | lumme =

14 Nede | Predrik | saaga.

15 Laup. | Leopold | ☾ 7, 14' e. l.

Wiimselt kohust. Matt. 25, 31.

16 Pühhap. | **26 P. p. 3a. J. P.**

17 Esmasp. | Alweis

18 Teisip. | Esra

19 Kesknäd. | Liisbet

20 Neljap. | Amos

21 Nede | **Mar. ohwerd.**

22 Laup. | Sefilia

Seitlikud

ilmad.

Tuulsed

külmad

☉ 11, 49' p. l.

Kümnest neitsidest. Matt. 25, 1.

23 Pühhap. | **27 P. p. 3a. J. P.**

Surnute mällestuse Pühha

24 Esmasp. | Josias

25 Teisip. | **Kadrina pääw**

26 Kesknäd. | Konrad

27 Neljap. | Jetta

28 Nede | Künster

29 Laup. | Ewert

päwad,

wahhest

tuisoga.

Kange

külm.

Kristusse sisse = sõitmiseft. Matt. 21, 1.

30 Pühhap. | **1 Krist. tull. P. Andrese p.**

9mal selle ku päwal tõuseb päike kello pool 9, ja lähheb loja kello pool 4. Pääw on pikk 7, õ 17 tundi.

1	Õsmasp.	Nrend	☽ 5, 8' e. l.
2	Teisip.	Kandidus	Külm
3	Kesknäd.	Tala	ja
4	Neljap.	Barbo	lummesaddo.
5	Nede	Sabina	
6	Laup.	Niggola pääw	Selge

Tähhed enne wimist päwa. Luf. 21, 25.

7	Pühhap.	2 Krist. tull. P.	taewas
8	Õsmasp.	Mar. sam.	☾ 2, 45' e. l.
9	Teisip.	Juhkum	ja
10	Kesknäd.	Pühhem pääw	kaunis
11	Neljap.	Elso	kange
12	Nede	Ottilia	külm.
13	Laup.	Lutfia	

Joannes wangi = tornis. Matt. 11, 2.

14	Pühhap.	3 Krist. tull. P.	☾ 7, 17' p. l.
15	Õsmasp.	Johanna	Pehmed
16	Teisip.	Albina	ilmad
17	Kesknäd.	Ignatius	ja

18	Neljap.	Kristow	lumme=
19	Nede	Lot	saddo.
20	Laup.	Abraam	

Joannese tunnistusfest. Joann. 1, 19.

21	Pühhap.	4 Krist. tull. P. Toma p.	
22	Õsmasp.	Peata	☉ 7, 5' p. l.
23	Teisip.	Tagobert	Uddu=
24	Kesknäd.	Adam, Ewa	sed
25	Neljap.	Jõulo	ja
26	Nede	2 Pühha	
27	Laup.	3 Pühha	külmad

Immek's = pannemisfest. Luf. 2, 33.

28	Pühhap.	P.p. Jõulo. SütaLaste p.	
29	Õsmasp.	Noa	ilmad.
30	Teisip.	Tawet	☽ 9, 2' p. l.
31	Kesknäd.	Silwester	

10mal selle ku päwal tõuseb päike üks we-
rend pärrast kello 9, ja lähheb loja 3 werendit
pärrast kello 2. Pääw on pitk 5 ja üks pool
tundi, ö 18 ja üks pool tundi.

Nästa muutmised.

Kewwade hakkab 8. Paasto=ku päwal, kello 11, 4 minuti p. l. Siis on päaw ja ö ühhe pitkused.

Sui hakkab 9. Jani=ku päwal, kello 1, 55 minuti p. l. Siis on meil keigepitkem päaw.

Süggise hakkab 11. Mihkli=ku päwal, kello 9, 54 min. e. l. Siis on jälle päaw ja ö ühhe pitkused.

Salwe hakkab 10. Jõulo=ku päwal, kello 3, 28 minuti e. l. Siis on meil keigelühhem päaw.

Päwa= ja Ku=warjutamised.

Sel 1858 aastas on kaks päwa= ja kaks ku=warjutamist.

Esimene on üks meie maal nähtaw ku=warjutamine 15. Riünla=ku päwal, hakkab öhto kello 10, 48 min., lõppeb kello 12, 56 min.

Teine on üks meie maal nähtaw päwa=warjutamine 3. Paasto=ku päwal, hakkab kello 1, 47 min., lõppeb kello 4, 4 min.

Kolmas on üks meie maal näggemata ku=warjutamine 12. Veikuse=ku päwal.

Neljas on üks meie maal näggemata päwa=warjutamine 26. Veikuse=ku päwal.

Wennema Ülemawallitseja sugguselts.

Aleksander Deine Keiser ja keige Wennerigi wallitseja, ka Sleswik = Holsteini wallitseja Würst; sündinud 1818, Jüri=ku 17. päwal.

Maria Aleksandrowna, Keisri Praua, Hesse=seni Printsess; sündinud 1824, Heina=ku 27. p.

Nende lapsed:

Nikolai Aleksandrowits, Rigi pärria, Tsesarewits ja Suurwürst; sündinud 1843, Mihkli=ku 8. päwal.

Aleksander Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1845, Riünla=ku 26. päwal.

Wladimir Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1847, Jüri=ku 10. päwal.

Aleksei Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1850, Neäri=ku 2. päwal.

Sergei Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1857, Jüri=ku 29. päwal.

Maria Aleksandrowna, Suurwürsti
Printses; sündinud 1853, Wina-ku 5. päwal.
Aleksandra Weodorowna, Preisi Printses;
sündinud 1798, Heina-ku 1. p. Onsa Keisri
Nikolai Eßimese Eest.

Temma teised lapsed:

Konstantin Nikolajewits, Suurwürost;
sündinud 1827, Mihkli-ku 9. päwal, ja
temma Praua on:

Aleksandra Josepowna, Saksen-Altenburgi
Printses; sündinud 1830, Jani-ku 26. päwal.

Nende lapsed:

Nikolai Konstantinowits, Suurwürost;
sündinud 1850, Kuumla-ku 2. päwal.

Dlga Konstantinowna, Suurwürosti
Printses; sündinud 1851, Leikuse-ku 22. p.

Wera Konstantinowna, Suurwürosti
Printses; sündinud 1854, Kuumla-ku 4. p.

Nikolai Nikolajewits, Suurwürost; sündinud
1831, Heina-ku 27. p., ja temma Praua on:

Aleksandra Petrowna, Holstein-Oldenburgi
Printses; sündinud 1838, Meio-ku 21. päwal.

Nende Poeg:
Nikolai Nikolajewits, Suurwürost;
sündinud 1856, Talwe-ku 6. päwal.

Mikael Nikolajewits, Suurwürost; sündinud
1832, Wina-ku 13. päwal, ja temma Praua on:
Dlga Weodorowna, Padeni Printses; sün-
dinud 1839, Mihkli-ku 8. päwal.

Maria Nikolajewna, Suurwürosti Print-
ses; sündinud 1819, Leikuse-ku 6. p. Lau-
latud onsa Keiserliku Printsi Maksimilian
Leugtenbergi prauaks.

Temma lapsed:

Nikolai Maksimilianowits, Prints;
sündinud 1843, Heina-ku 23. päwal.

Eugen Maksimilianowits, Prints;
sündinud 1847, Neäri-ku 27. päwal.

Sergei Maksimilianowits, Prints;
sündinud 1849, Jõulo-ku 8. päwal.

Georg Maksimilianowits, Prints;
sündinud 1852, Kuumla-ku 17. päwal.

Maria Maksimilianowna, Printses;
sündinud 1841, Wina-ku 4. päwal.

Eugenia Maksimilianowna, Printses;
sündinud 1845, Paašto-ku 20. päwal.

Olga Nikolajewna, Suurwürsti Printses; sündinud 1822, Leikuse=ku 30. päwal. Paulatud Wirtembergi Rigi pärria Karel Briidrik Aleksandri prauaks.

Helena Pawlowna, Wirtembergi Printses; õnša Surewürsti Mikael Pawlowitsi lesk; sündinud 1806, Sõulo=ku 28. päwal.

Nende tuttawad:

Katarina Michailowna, Suurwürsti Printses; sündinud 1827 Leikuse=ku 16. päwal. Paulatud Meklenburg-Strelitsi=ma kuningliko Printsi Georg August Ernst Adolw Karel Ludwigi prauaks.

Maria Pawlowna, Suurwürsti Printses, õnša Keisri õdde; sündinud 1786 Kuunla=ku 4. päwal. Paulatud Weimari= ja Eisenaki=ma wallitseja Karel Briidriko prauaks.

Anna Pawlowna, Suurwürsti Printses, õnša Keisri õdde; sündinud 1795 Neäri=ku 7. p. Paulatud Hollandi=ma õnša Kuninga Wilhelmi II. prauaks.

Kronopühhad, mis ue kirriko seaduse järrele ka Ma kirrikutes tullemad piddada:

1. Kuunla=ku 19mal päwal. Meie sure Keisri Herra Aleksander Nikolajewitsi wallituse hakkatuse päaw.
2. Jürri=ku 17mal päwal. Meie sure Keisri Herra ja keige Wennerigi Wallitseja Aleksander Nikolajewitsi sündimise päaw.
3. Jürri=ku 23mal päwal. Meie õnša Keisri Nikolai Pawlowitsi leske Praua Aleksandra Weodorowna nimme päaw.
4. Heina=ku 1sel päwal. Meie õnša Keisri Nikolai Pawlowitsi leske Praua, Aleksandra Weodorowna sündimise päaw.
5. Heina=ku 22sel päwal. Meie sure Keisri Praua Maria Aleksandrowna nimme päaw.
6. Heina=ku 27mal päwal. Meie sure Keisri Praua Maria Aleksandrowna sündimise päaw.
7. Leikuse=ku 26mal päwal. Meie sure Keisri Herra Aleksander Nikolajewitsi ja Temma Abbikasa kronimise päaw.

8. Leikuse = fu 30mal pāwal. Meie sure Keisri Herra ja keige Wennerigi Wallitseja Aleksander Nikolajewitsi nimme pāāw.
9. Mihkli = fu 8mal pāwal. Esesarewitsi Surewūrsti Nikolai Aleksandrowitsi Wennerigi aujārje pārris pārria, sündimise pāāw.
10. Jōulo = fu 6mal pāwal. Esesarewitsi Surewūrsti Nikolai Aleksandrowitsi Wennerigi aujārje pārris pārria, nimme pāāw.
- Needfinnatsed Kronopühhad petakse nenda kui Paasto jutluse pāwad.

Hooste =, weiste = ja kauba = ladad.

1. Cesti = ma Rubbermangus.

- Talliinas: 1) Sani = fu 20maast pāwast fu otsani.
2) Mihkli = fu 26mal, 27mal ja 28mal pāwal.
- Rakwere = liinas: 1) Neāri = fu 27mal ja 28mal p.
2) Sani = fu 16mal ja 17mal p. 3) Mihkli pāwal.
- Paide = liinas: 1) Kiūnla = fu 3mal pāwal. 2) Sani = fu 25mal pāwal. 3) Mihkli = fu 10mal ja 11mal pāwal. 4) Salwe = fu 8mal ja 9mal pāwal.

- Haapsalo = liinas: 1) Neāri = fu 10mal ja 11mal pāwal. 2) Mihkli = fu 14mal ja 15mal pāwal.
- Paldisi = liinas: 1) 2sel ja 3mal Kiūnla = fu pāwal. 2) Mihkli = fu 21mal ja 22mal pāwal.
- Pihhola = liinas: 1) Esmašpāwal enne Wastla pāwa. 2) Mihkli = fu 24mal pāwal.
- Raplas: 1) esimesel redel pārrast Mihkli pāwa. 2) kolmandamal redel pārrast Neāri pāwa.
- Reblastes: 1) Mihkli = pāwal ja faks pāwa se jārrele. 2) Neāri = fu 23mal ja 24mal pāwal.
- Merjama firrito jures: kolmandamal Kristusse tullemise Pühhal.
- Orfital: Neāri = fu 7mal ja 8mal pāwal.
- Kolloweres: Neāri = fu 17mal ja 18mal pāwal, ja Wina = fu 4mal ja 5mal pāwal.
- Sõhwis: Mihkli = fu 24mal ja 25mal pāwal.
- Keila firrito jures: Mihkli p. ja faks pāwa se jārrele.
- Sdelehtmes: nāddal pārrast Mihkli pāwa.
- Rubbermango kohto faksso jārrele ei olle lubba, ei laupāwal egga pühhapāwal lata pidada, wait, kui nenda juhtub, peab sedda teise nāddala esimesel argipāwal petama.

2. Lihwlandi-ma Rubbermangus.

Tarto-liinās: 1) Kolme kunninga suur Saksa laat.
2) Peetri = 3) Maria sündimise = ning 4)
Mihkli = pawa.

Perno-liinās: 1) 3 nädalat parrast Jani = pawa
üks suur Saksa laat. 2) Esmaspäaw ning
Teisipäaw enne Mihkli = pawa. 3) Esmas-
päaw ning Teisipäaw parrast 3mat Kris-
tusse tullemise pühha.

Willandi-liinās: 1) Kuuula = fu 2sel pawa üks
suur Saksa laat, 8 pawa. 2) Jani pawa,
3 pawa, ning 3) 24mal Mihkli = fu pawa.

Kurresare-liinās: 1) 12mal Kuuula = fu pawa üks
sur Saksa laat, 12 pawa. 2) 15mal, 16mal
ja 17mal Mihkli = fu pawa.

Werro-liinās: 1) Jani pawa. 2) 24mal Mihkli =
fu pawa. 3) üks suur Saksa laat, mis 8
pawa petakse 22sest Kuuula = fu pawast. 4)
10mal Salwe = fu pawa.

Walfa-liinās: 1) 12mal Jani = fu pawa. 2) 10mal
Leikuse = fu ja 3) 29mal Mihkli = fu pawa.

Kastnas: 8mal ja 9mal Mihkli = fu pawa.

Audrus: 1) 17mal ja 18mal Mihkli = fu pawa.
2) Rede parrast Wastla pawa.

Põltsama = mõisas: 17mal Mihkli = fu pawa.

Eustiwere = mõisas: 15mal Wina = fu pawa.

Põrawere = mõisas: 13mal Mihkli = fu pawa.

Kaanso = mõisas: 30mal Leikuse = fu pawa.

Korti = mõisas, liggi Walfa = liina: 15mal Mihkli =
fu pawa.

Rappina = mõisas: 4mal ja 5mal Mihkli = fu pawa.

Weski = mõisas, Kambia fihhelfonnas: 15mal Wi-
na = fu pawa.

Oldre = mõisas, Helme fihhelfonnas: 10mal ja
11mal Mihkli = fu pawa.

Helme = mõisas: 15mal Leikuse = fu pawa.

Tarwaste = mõisas: 29mal Jani = fu pawa.

Wendro = mõisas: 20mal ja 21mal Mihkli = fu pawa.

Narwa = liinās: 1) Kuuula = fu 6mal pawa, 4
pawa. 2) Mihkli = fu 20mal pawa, 4 pawa.

Luggemised.

Hommiko laul.

Wifil: Summal, Ma ning taewa Lõja.

Sinno nimmel ärfan üles,
Sulle laulan kitust ka;
Kanna mind sel päwal süles,
Dnista mind armoga,

Sinna minno Jesuke,
Minna sinno lapsõke.

Õhto laul.

Wifil: Müüd hingwad innimesed.

Müüd heidan unne kätte,
Ja tullen weel So ette,

Oh kallis Jesuke!

Mind lasse rahhus ma'ta,
Ja isse taewast wata,

Kus hingab sinno lapsõke! —

1.

Ühhe wanna armsa küllaissa jure tulli
üks tuttan noor mees ja ütles rõmoga:
„Kas tead, wanna issa, mis suur rõõm
minnul on? Issa lubbas tanna perrefõhha
minno kätte.“

Wanna mees ütles: „Noh, mis saab
siis pärrast sedda?“

Noor mees wastas: „Müüd wõttan
omma armsa prudi ärra naeseks ja hakkan
head ello ellama.“

Wanna ütles jälle: „Noh, mis saab siis parrast sedda?“

„Siis annab Jummal meile ihsosuggu, kaswatame omma lapsed ülles, et nad targaks sawad.“

Wanna ütles: „Noh, mis saab siis parrast sedda?“

„Kui siis isse ka wannaks saan, jättan kōhha jälle omma wannema poiale, ja ellan temma jures rahhus.“

Wanna ütles: „Noh, mis saab siis parrast sedda?“

„Noh, mis siis weel? Siis on wimaks ello otfas; ja pean ka surrema nenda kui keif surrewad Ma peäl.“

Wanna ütles: „Noh, mis saab siis parrast sedda?“

Ei se peäle ei mõistnud noor mees enam wastust anda, ja kui wanna hakkas temma kahhest kääst kiinni ja watas otsekōhhe temma filmi, hakkas noor mees kartma.

Siis mõttis wannake piiblimato kap-

pist ja lugges seält seest waljo heālega need sannad:

„Innimestele on seātud, üksford surra, agga parrast sedda kōhhus“ (Eb. 9, 27).

Siis tulli nore mehhe filmist wessi wälja, ja se sanna lāks temma süddamesse, ja temma mõtles se peäle omma elloaia ning leidis armo Jummal ja innimeste jurest.

2.

Uks helde Emmand lastis fōrd ühhe waese mehhe kenna lapsokese liinna allawist Runninga kotta tua sel pāwal, kui õige suur woōraspiddo seāl peti. —

Kue aastane tüttarlaps ei sanud omma peaga ülle sõgilaua madatud, separrast lastis Praua toli tua, kās kis lapsokese seēna peäle astuda ja ütles: „Noh laps, mis sa nüüd arwad sest kallist illust? Wata keif need kuld-

kaufid ja hõbbe-waagnad; wata keif woðraste
fidi ja sammeti rided ja ütle, mis sa nüüd
sest armad ka.

Laps panni fåed risti, ohkas furd ja
hakkas armsa heålega luggema: „Kristusse
werri, õigus ka, Se minno aukuub on, et
ma Ses kõlban Jummalale nüüd, Ja kui ma
taewa lähhen siit.“ —

3.

Laew olli merre peäl sures haddas lae-
nete ja fange tormi få, et se läks ülles ja
alla, et agga walge waht purtsas ülle laewa.
Keif rahwas, kes seäl peäl ollid, kartsid ja
kissendasid, muud kui üks pissoke türimehhe
poioke istus waggasi ja watas rahholikkult
wee woode peäle, kuidas need möllasid.

Üks mees küsis: „Pois, mis se on, et
sinna ei karda ühtegi?“

Pois wastas: „Mis ma siis kardan, eks
issa istu türi otsas?“

Oh hõbbi meile, kui meie kardame.
Üks surem issa, Jehowa Jummal, Taewa
Issa istub meie ellolaewa türi otsas ning
hoiab sedda, et se ei wõi hukka miina. —
Pissoke poisike olli targem, kui meie sured
innimesed.

4.

Üks nahkur ehk nahhapeksja pessi om-
ma nahko jõe äres. Korraga hakkas raske
wihma saddo mahha jooksuma, leutas temma
rided ja temma nahhad.

Wihhaga tõusis mees ülles, näitas rus-
sikoga taewa pole ja wandus pahhaste:
„Kül sinna seäl üllewal lassed ka ikka wihma

mahha tulla, siis kui sedda koggoniste tarwis ei olle!" —

Wälgo lõmine paistis ja pitkse mür-ristamist kuuldi, — mehhe parrem käs-
mis ta olli wandudes taewa pole tõstnud, —
õllani alwatud! — Keif mu kehha üsna
terwe, kui enne! —

Jummal tahtis temma hinge peasta,
agga ihhule hea mällestuse märgi anda ello-
aiaks.

Sinna ei pea Jummalat nimme jures
mitte wanduma, waid pead õnnistama, tän-
nama ning kiitma.

5.

Pühha Jummalat ees on se üks hirmus
pat, kui inimene kawwaluse parrast teist-
wisi rägib, ja jälle teistwisi mõtleb, et ta
sellega tahhab omma liggimest petta ning
kajjo sisse sada.

Üks laewa illem teggi se peäle kindla
wande waenlaste wäega, et ta ütles: „Jät-
kem nüüd keif sõda seisma, teie ei sa ommeti
minno sure wäe wasto sõdditud. Andke
heaga keif omma laewad meie kätte wälja,
ja minna lubban pool ossa teile jälle taggasi
anda ühhe päwa parrast, agga teine pool
ossa siis meile sõapalgaks!" —

Teine rahwas lubbas, et se mõis nenda
sündida, et agga se hirmus werre wallamine
ning inimeste tapmine pididi kord otsa lõp-
pema ja jälle rahhoaeg tulles, — andsid
heaga keif omma laewad wälja.

Kawwal pealik laskis õse, kui teised
mehhed ommas leris rahholikkult puhkasid
parrast omma ränga päwade waewa, — mitto
sadda meest keif teiste meeste laewad nenda
poleks sagida ja firwestega peneks lüa, et
agga faks suurt paljast puhunnikut järrele jäid.

Teisel hommikul laskis mõõrad mehed
järe kutsuda ja ütles: „Noh, mõtke nüüd,
kumba hunnikut teie tahhate, kas parremat

woi pahhemat, et pool ossa jägo teile ja pool ossa meile: nenda olli jo meie leppimine."

Waesed pettetud mehhed nutsid, temma petja kelm naeris. Inglid taewas nutsid ka, — agga kurratid põrgus irwitafid.

Wallewandujate palk on ka wiimselt selle tulle legis, mis ei kustu, ja selle waepinamise sees, mis ei lõppe! —

6.

Üks muido tark mees iggaühhe töö ja kunsti peäle — hakkas korraga wägga kangeste wina prufima. Küll õppetaja maenit- ses tedda, küll naene lapsed pallusid tedda: — keif muido! Kurrat ei annud omma head saki ennam wälja!

Sai ammetist lahti, hakkas möda maailma hulkama; läks wimaks rõõwliste sekka.

Kui üks suur pahhandus temmast sai ülestulnud, wandus temma kohto ees ühhe hirmsa wande, et: „kui se assi, mis ta peäle armatakse, peaks tõssi ollema, siis tulgo temma keel suust wälja, et se ennam senna sisse ei mahhu!" —

Tedda anti kohtust lahti, selget tunnis- tust ei wõinud kegi temmale wastuseada, agga keif rahwas teadis, et süallune ta on, ja süalluseks ta jääb.

Läks omma endise ellokohta poolt ärra teise kohta ellama.

Hakkas seal jälle, mis hirmsaste, wina joma. Läks kord wanfriga kermwade aego ülle jõe liina pole: sai hädda pärrast weel se kord ülle jä.

Zeisel päwal kange sulla, et agga rääs- tad tilkusid õ otsa.

Lähheb hommiko taggasi omma koio pole. Rahwas teine pool jõgge hüüdwad: „Hul

mees, kus sa lähhed? Eks sa nä, et ja jubba täis raggusid!"

Temma joobnud piitsaga hobbose pihta, karjus wasto: „Mis teil minnoga asja? — Kui ma lähhen, siis ma lähhen ka!"

Sai omma raudwanfriga fesk jögge. — üks raggin! Mees ja forem ja hobbone wausid pohja!

Rahwas kõittega ja laudega jooksid appi: otssid ja katsusid. — Pari tunni pärast tõmbasid surnokehha wälja.

Keel suust wäljas, ni must, kui süsi, keif ärranärritud feskelt hammastega — (wiimse surmawallo kões!) — ja pealegi olli keel ni sureks ja jāmmedaks ülespaistetand, et ühhegi nouga ei sanud egga sanud sedda ennam surno mehhe su sisse taggasi aetud, muud kui piddi nenda jama! —

Nenda pandi tedda ka surnokirsto, must keel suust wäljas! —

— Kas sai nüüd temma endine hirmus wandumisse sanna tõeks? —

7.

Üks Saksama Krahw istus kord ommas rohhoaias ja mõtles keige selle armo peäle, mis suur Zummal temmale emma ihhust olli näidanud.

Üks temma üllemaist nouandjatest astus tassakeste temma jure ja ütles: „Aus Krahwi herra, ärge pange pahhaks: minna ollen ühhe targa taewatähhe rehkendaja ramato kätte sanud, kus temma teie surmapäwa on taewatähtede järrele wäljarehkendanud. Wadage, seie on temma omma kääga kirjotanud, aasta, ku ja pääwa ning tunni ka weel, millal teie omma ello peate jätma! — Mis peab nüüd sama selle mehhe ning temma ramatoga?" —

Krahwißherra ütles: „Anna seie!“ — firjotas pliatfi pulgaga senna alla — 2. r. 19, 16. — „Wi ta kätte, ja ütle temmale, et minna ei karda; agga kui ta edaspidi teistele ka tahhab surmatunni wäljarehkendada, siis annan minna temmale forteri wangihone keldris!“ —

Ramat sai mehhe kätte. Ta wõttis Taweti laulo ramato üles, lugges: „Sinno kâ on keif mo aeg!“

Kui nüüd sinnule peaks üks kowwade aego ütlema: „Rule, sinna ellad agga weel 3 aastat; kuffulind laulis kolm korda sinno kofta!“ — siis ütle temmale: „Sinna olled üks jõlle innimene! Eks sa ei tea, mis Taweti lauloramatus 19, 16 — seisab: „Sinno kâ on keif mo aeg!“ —

S.

üks Rootsima passuna wäemosikant nâggi, et soâ lahængus hawatud lippokandja langes hobbose seljast mahha, ja et waenlased kippusid temma pole, lippo temma kâest ärrawõtma.

Kui wâlf aias liggi, wõttis lippopu kätte, ja sõitis tuhhat nelja omma tullise hobbose seljas eddasi ühhe mäefingo pole.

Waenlased saakaupa temma tagga, temma üks ees! Korraga kargas temma hobbone püsti üles, — tearro otsas: süggaw metsajõggi aiab omma kohhisewad laened wolates eddasi!

Jggalt poolt lendawad waenlased liggi, karjuwad jubba kâugelt: „Urrah, lip on kâ!“ —

Wapper passuna mosikant ütles sure heâlega: „Ddage!“ — hüdis kord: „Aita Jummal!“ — lõi terrawa kannustega mollemailt polilt hobbose külge. Hobbone kui nool üllewelt kõrgelt mahha jõkke! —

Uius lābbi. —

Waenlased wahhiwad ehmatades. Las-sewad püssidega ta järrele. Ei tulnud ükski kuul ni kaugelt mehhe pihta. Sai teise äre.

Hobbone rapputas ennast. Mees tõstis lipu kõrgele, panni passuna su külge ja puhhus sedda kallist lütteruse lauloluggu: „Meil tulleb abbi Jummalast!“

Kas se jut on so mele parrast?

„Kül hea!“

Noh, siis te sinna ka nenda, kui sul püsti hädä kā, et sa Tedda appi hüäd, kes ikka wāggew olnud.

„Meie abbi on Jehowa nimme sees, kes taewa ja Ma on teinud.“ L. r. 124, 8.

9.

See sanna leiab head asfet.

Inglanti = Ma sare peäl on kohtowannemad wäljaarwanud kohtoprotokolli kirjade seest, et ikka 50 kurjateggiast, kes wangi keldris istuwad, on 40 winajomise parrast wargaks ning rõõwliks sanud!

Ja Amerika maal on kohtowannemad protokolli kirjade seest wäljaarwanud, et need lapsed, kes ühhe hirmsa teo parrast on wangi keldrisse finni pandud, on ennamiste ikka jodifute lapsed! —

Se peäle ütleb meie Katekismus: „kes wannemate pattud nuhtleb laste kätte kolmandamast ja neljandamast põlwest sadif, kes mind wihtawad.“

Siis olgo nüüd ka mõnni sanna rahwa õppetuseks ja järrelemõtlemiseks kirja pandud sest immelikust jogist, mis nisuggused pahhad asjad Ma peäle sadab, et se innimese

mele ja mõistuse, ihho ja hinge, ello ja seisuse ni hirmsal wiisil ärrarikkub.

Wiin teeb waeſeks. — Kes mõib neid kerjajaid Mailmas kofkoarmata, kes omma warra ning peatoidust on kurja winalakkumise ga ärraraisanud, ja hulgumad nüüd ühhest kofhast teise — nago mustlased — leiba palluma tuhja kofhho sisse. Sest wina janno mõttab tõ isso ärra, et jodiko jõud lõppeb enne aego otsa, nenda, et kui ta parrast ka tahhaks tööd tehha, agga warrisewad käd ja nõdrakslainud jallad ei suda ennam jõudſaste tõle hakkata.

Mõnni jälle ütleb: „Mis imme sanna on se, et wiin peab ihhorammo kassinamaks mõtma? — Kui minna hästi wina rüpan, siis on mul kolme mehhe ram kã: kes tulleb, se saab!“ —

Kui inimene pallawas sojas tõwmes jamsimas, siis on temmal ka ram, et kolm meest ei sa tedda wõdis kinnipetud, waid ta põrrotab neid wasto seina, ja joseb uksest

wälja külma kätte: — agga parrast, kui se tuio saab mõda lainud, siis on temma ka jälle ni alwatud, et ta ei sa kät egga jalga ligutatud.

Wiin tõstab rido. Olled sa teed kãies kuulnud, kuida mõnniford keif kõrtsitubba agga kõllab, kui joobnud mehhed karpopiddi kiskumad, senni kui nad wimaks keif otsego surnud kõrtsi pengi al pitkali maas! —

Olled sa ommas küllas näinud, kuida joobnud mees omma naest peksab ja omma lapsi lõhhub, üks kissa ja kãrrin! — On se ristirahwa abbiello, woi on se paggana meeste hãbbiello? —

Wiin aiab maia põllema. Joobnud mees lähheb pero tullega kambri, tulli hakkab taktude külge, seält ülles lae palki, ikka ülles õllekattukse sisse, ja õse lõõb taewas punnaseks, et tẽkãia ütleb: „Oh Jummal, se on tullekahjo!“ — Agga teisel hommikul on tuhahunnik jãrrele jãnud, ja silmawessi peãle! —

Wata kolm head asja, mis se armas wiin teeb! —

Selle peäle mõtle ja ütle temma wasto: „Taggane minnust, Sadan!“ (Matt. 4, 10.)

10.

Üks õppetus warblastest.

Pühha kirri ütleb: „Eks kaks warblast müda weringi eest? ja ei lange ükski neist mahha ilma teie issata. — Sepärrast ärge kartke mitte, teie ollete parremad, kui palju warblasi.“ (Matt. 10, 29. 31.)

Kui nüüd pühha kirri ei arma sedda alwaks, nisuggusest tühjahst lomadest fulutada, siis sinna pahha kurri ärra arma sedda alwaks, neist mõnda õppetuse sanna kuulda.

Wata nüüd essiteks selle tühja linno-kese peäle, misuggune waene sandike ta on iggapiddi, riete, õppetuse ning ellamise.

polest. Hal kuub selgas, palja jallo joseb, wähhä mõistust peas, ei oska laulda, muneb woõra pessasse. —

Peäsofessed ja muud keennad lauljad linnud lähewad ommeti igga aasta reisi peäle, watama, kuida Jummal laia mailma on lonud; lendawad ülle sure merre mitto sadda pennifoormat: — temma, warblane, allati paigal ommas küllas ja wallas; sepärrast ta on ka ni rummal, et ta woõra Ma asjadest ei moista suggogi üllestunnistada, muudkui wõttab siit ja seält, kust ta saab ja leiab, ja otab agga sedda, et poisikese kiwi, ehk kassikese küned, ehk targa mehhe püssi laeng temmale otsa teeb. Sest igga-mees armab sedda heaks teuks, kui ta nisugguse kurjateggija mahhalööb, kes põllule ni suurt kahjo teeb.

Agga tead sa ka sedda, et ühhe ainsa kewwade, sui ning süggise sees kautab üks warblane omma perrega mitto ja mitto tühhat pahha ussi ja lendajat loma ning

muttikat, mis sinno wilja öiele, ehk kõrrele, ehk jurele enam kahjo tewad, kui sinna mõistad ärraarwata omma nõdra melega? Kui nemmad mõttawad hulgani wakkakaupa so kääst, on hea linnoke peotäiega rahhul.

Siis on sul jubba üks hea õppetuse assi ká neist tühjast warblastest, agga mõtta teine weel jure, et ühhe sare peäl, mis merres on, kaotati üllema wallitseja kässo peäle ühhe aasta sees keif warblased ärra, et neid arwati wägga kahjowäärt lomad ollewad, ja makseti sel aial kohto wannemate polest igga tappetud warblase tossina eest mõnni hea koppik rahha, et wanna ja noor rahwas neid warritsesid, püüdsid ning tapsid, nenda et tõeste aasta pärrast polnud üht ainustgi warblast enam seal sare peäl nähha egga kuulda. Küi meestel hea meel, et tullewad aastal polle enam põllowargaid nende sare peäl. —

Tulli teine aasta kätte, — ussid, muttikad, maokesed söid ja nährisid ja rikkusid

dööd ja päwad, mis hirmus, kui ja talwewilja, erne ja oa öied, ounapuud ja marjapõõsad keif paljaks, et hirmus nalg ja nappus tulli senna male! — Ei aidand muud, kui piddid laewaga Saksamale sõitma ja kalli hinnaga ellawaid warblasi tühhandete kaupa kokkoostma, et agga se sugn jälle siggineks nende sare peäle.

Mõtta weel üks õppetus. — Teada on, et warblase perrel hea põlli, siis kui kewwade lilled õitsewad, ja kui willi kaswab ning süggise rehhe peksetakse: agga kust meheheke siis süa saab, kui walge kätte keif maailma maad finnikattab, et polle lumme alt mitte üht ainust terrakesgi leida? — Küi nad siis keif surewad nalgas, et ei ja ühtainust neist järrele! —

Keif tühhi. Sesaunma wäggew loja, kes sind, so naese ja so lapsed on tannase päwani üllespidanud, se toidab ommast armust ja wäest ka keif warblaste wägge, siis kui walge lumme kätte talweaego keif maad

finnikattab. — Mifs ja siis mõnniford ni murrelikult ja kurwa näoga istud omma kambri nurgas, ja teotad selle ilmaaegse murresemisega sedda wäggewat Jehowa Jummalat, kes on tootanud: „Ei tahha ma sinust mahhajada, egga sind ei paigast mitte mahhajatta.“ (Ebr. 13, 5.)

Heida parremine warsti mahha põlwili, kus sind kegi ei nä egga kule, kui agga Se, kes silmad ja kõrwad on lonud, ja ohka süddamest: „Oh minno Issand ja minno Jummal, minna waene pattune inimene tunnistan nüüd Sinno ette, et ma ollen ni häbbemata Sinno wasto olnud, et ma tahtsin isse omma targa nõu ja sure tõga omma armast perret toita ja ülespidada. Agga nüüd ollen minna warblaste ramatust hõwistatud ja selle aasta täht-ramatust, et selle õppetuse täht ei pea mitte enam alla wauma murre merresse, waid peab elledaste paistma taewa külles, et ma kindla rõmoga hakkas jälle omma pawatõõst finni, ja tahhan

passludes Sinno armo ja abbi peäle lota, et kui Sinna nende tühja linnokeste eest hoolt kannad, siis tahhad Sinna ka minnule ja mo armsatele lauda katta, et meie omma iggapäwast leiba wastowõttes wõime palwes luggeda: „Reikide silmad ootwad Sind, ja sinna annad neile nende roa omma aial. Sa teed lahti omma kää, ja täidad keik mis ellab, hea melega.“ (1. r. 145, 15. 16.)

11.

Mõnned waggad mõtted.

Need armorasokesed, mis minna leian omma Issanda laua peält, tahhan minna rõõmsaste omma wendadele ning õdedele kätte pakkuda.

Sedda leitakse saggedaste, et essi otsa aiab innimene pattoga nalja, agga wimaks teeb pat innimesega immet, et se tedda hufka sadab! — ühhest tulles sädemest lähheb terwe maia ülles, ja ühhe pissokese augukese parrast waus jubba mõnni suur laew — feige perrega — merre pohja!

Sinno liggimese murre ohkamine, mis sinna mõisid kül hõlpsal wiisil waigistada, ja ei olle sedda mitte teinud, — sesamma wallo ohkamine waub fõrd weel sinno rinde peäle, ni raskeste, kui paerink! —

Ze ssinna enne sedda, mis Zummal tahhab, siis annab Zummal sinnule sedda, mis sinna pallud.

Pallugem ärdaste teine teise eest. Kistrahwa eestpallumised on armastuse feige faanimad õied.

Se südda, mis Isandats iggatseb silma-weega, on parremat ossa leidnud, kui se südda, mis mailma lusti kã rõmustab ja õiskab, sest sesamma ilmalik rõmo õiskamine põrab pea ulgumiseks.

Süddame allandus on feige hea kombatema, agga waimo kõrkus on feige kurja wiiside issa.

Süddamelik palwe on otsego taewa mõtti, ja Paradiisi õieke ning kerjemessi uledede; jah, se on üks ellorõõhi hingele, ja tru sõbber tee

peäl siit kiusalikust waewa orrust senna igga-
wese taewa rõmustuse sisse.

Amen! se peäle ütlen ma,
Meil õnnist otsa walmista! —

